

HAGFORS
KOMMUN

FUNKTIONSHINDERPLAN 2013-2016

Antagen av kommunfullmäktige 2013-05-27, § 26

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	SID. 3
Historik	SID. 3
Syfte	SID. 4
Övergripande mål	SID. 4
Vägledande principer	SID. 4
Mål 1: Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning	SID. 5
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 5
Frågor som belyser målet	SID. 5
Mål 2: Tillgänglighet	SID. 5
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 5
Frågor som belyser målet	SID. 5
Mål 3: Rätt att inte utsättas för utnyttjande, våld eller övergrepp	SID. 6
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 6
Frågor som belyser målet	SID. 6
Mål 4: Rätt att leva självständigt och att delta i samhället	SID. 6
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 6
Frågor som belyser målet	SID. 6
Mål 5: Utbildning	SID. 6
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 6
Frågor som belyser målet	SID. 6
Mål 6: Hälsa	SID. 7
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 7
Frågor som belyser målet	SID. 7
Mål 7: Rehabilitering	SID. 7
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 7
Frågor som belyser målet	SID. 7
Mål 8: Arbete oh sysselsättning	SID. 7
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 7
Frågor som belyser målet	SID. 8
Mål 9: Tillfredsställande levnadsstandard och social trygghet	SID. 8
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 8
Frågor som belyser målet	SID. 8
Mål 10: Deltagande i det politiska och offentliga livet	SID. 8
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 8
Frågor som belyser målet	SID. 8
Mål 11: Fritid	SID. 8
För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun	SID. 8
Frågor som belyser målet	SID. 9
Bilaga 1: Artikelsammanfattning	SID. 10

SAMMANFATTNING

Regeringen beslutade den 15 mars 2007 att underteckna FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning¹. För kommunen innebär detta ett viktigt uppdrag att aktivt arbeta med funktionshinderfrågor.

För att implementera konventionen i det dagliga arbetet har Hagfors kommun aktivt arbetat under 2011 och 2012 med att ta fram ett åtgärdsprogram med konkreta mål. Åtgärdsprogrammets mål och åtaganden ersätter inte kommunens ansvar inom annan lagstiftning som berör stöd till personer med funktionsnedsättning, exempelvis socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Hagfors kommun ska arbeta för att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället. Kommunen ska verka för att invånare ska känna trygghet och bemötas med respekt, samt aktivt arbeta för att förebygga och bekämpa diskriminering av funktionshindrade. Självständighet och självbestämmande ska vara en självklarhet för barn, ungdomar och vuxna oavsett funktionsnedsättning. Detta är Hagfors kommuns övergripande mål och skall integreras i allt kommunalt arbete och vara vägledande vid beslut och genomförande av kommunala insatser. Det övergripande målet har i åtgärdsprogrammet brutits ner till 11 delmål med vägledande frågeställningar.

Varje kommunal verksamhet ansvarar för att funktionshinderplanen integreras i den dagliga verksamheten och att målen i detta dokument uppfylls.

Frågor rörande funktionsnedsättning ska vara en naturlig del vid all kommunal planering. Respektive utskott ansvarar för uppföljning och rapportering till kommunstyrelsen årligen. Kommunstyrelsen ansvarar för att programmet som helhet följs upp och uppdateras.

HISTORIK

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och fakultativt protokoll² till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, New York den 13 december 2006.

”Regeringen beslutade den 15 mars 2007 att underteckna konventionen och det fakultativa protokollet. Undertecknandet skedde den 30 mars 2007. Den 4 december 2008 beslutade regeringen att ratificera³ konventionen och det fakultativa protokollet och ratifikationsinstrumentet deponerades hos FN:s generalsekreterare den 15 december 2008.

Konventionen och protokollet trädde i kraft den 3 maj 2008 och för Sverige trädde de i kraft den 14 januari 2009.”

Riksdagsbehandling: Prop 2008/09:28. 2008/09SoU3, rskr. 2008/09:38

1 En funktionsnedsättning är en fysisk eller psykisk nedsättning, vilken den enskilde har, oavsett åtgärder i miljön

2 Ett fakultativt protokoll är ett tillägg till konventionen och kan antas fristående, oavsett om en stat har undertecknat konventionen eller ej

3 Ratificera innebär att en stat förbinder sig till en internationell överenskommelse

För kommunen innebär detta att vi har ett viktigt uppdrag att arbeta aktivt med dessa frågor. 2001 kom ett handikappolitiskt program utifrån uppdraget att överföra FN:s standardregler till det kommunala verksamhetsområdet. I programmet togs även hänsyn till de mål som formulerats i den nationella handlingsplanen.

2010 sammanställdes en kartläggning av vad som åtgärdats till augusti samma år. För att följa upp och förbättra planen samt revidera den till den nya konventionen tillsattes en ny arbetsgrupp under hösten 2011.

SYFTE

Syftet med åtgärdsprogrammet är att tillförsäkra samtliga människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet grundat på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som berör alla samhällsområden.

Att arbeta för ett bra bemötande för personer med funktionsnedsättning samt aktivt arbeta för att höja kunskapsnivån och förbättra kunskapsspridning om funktionsnedsättningar. Detta för att skapa grunden till delaktighet och jämlikhet

ÖVERGRIPANDE MÅL

Hagfors kommun ska arbeta för att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället. Kommunen ska verka för att dess invånare känner trygghet och bemötes med respekt, samt aktivt arbeta för att förebygga och bekämpa diskriminering av funktionshindrade. Självständighet och självbestämmande ska vara en självklarhet för barn, ungdomar och vuxna oavsett funktionsnedsättning.

Det övergripande målet skall integreras i allt kommunalt arbete och vara vägledande vid beslut och genomförande av kommunala insatser. Det övergripande målet har nedan brutits ner och vävts in i samtliga delmål. Delmålen utgår från konventionens artiklar och har bearbetats utifrån Hagfors kommuns ambitioner.

Efter varje mål finns exempel på frågor som syftar till att underlätta tolkning av målet och dess intentioner. Dessa frågor skall inte ses som absoluta, frågorna är inte på något sätt uttömmande för målets tolkning utan skall enbart betraktas som en inspiration i tolkningen av målet. För planens implementering i det dagliga arbetet är det väsentligt att varje verksamhet, projekt eller åtgärd bedöms individuellt utifrån de krav och förutsättningar som finns i varje unik åtgärd.

VÄGLEDANDE PRINCIPER

Varje kommunal verksamhet ansvarar för att funktionshinderplanen integreras i den dagliga verksamheten och att målen i detta dokument uppfylls.

Frågor rörande funktionsnedsättning ska vara en naturlig del vid all kommunal planering. Utifrån målet i detta program ska delmål och åtgärdsförslag utarbetas inom respektive verksamhet i samband med ordinarie mål- och verksamhetsplanering samt budgetarbete. Respektive utskott ansvarar för uppföljning och rapportering till kommunstyrelsen årligen. Kommunstyrelsen ansvarar för att programmet som helhet följs upp och uppdateras.

MÅL 1: MEDVETANDEGÖRANDE OM SITUATIONEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Hagfors kommun skall genom ett aktivt arbete arbeta för att höja medvetandet bland kommunens invånare om personer med funktionsnedsättning, bekämpa fördomar samt främja en positiv inställning och ett högre socialt medvetande gentemot personer med funktionsnedsättning.

För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun:

- Aktivt informera medarbetare, politiker och allmänhet om funktionshinder och dess innebörd.
- Utarbeta en informationsstrategi för att skapa tydlighet och möjliggöra uppföljning. Informera om kommunens arbete enligt denna plan.
- Vid politiska beslut ta hänsyn till konsekvenser/effekter för personer med funktionsnedsättning.
- Anordna aktiviteter såsom temadagar, föreläsningar eller särskilda informationsinsatser.
- Arbeta för att synliggöra individer med funktionsnedsättning och den kunskap och kompetens de besitter.

Frågor som belyser målet:

Har vi en informationsstrategi?

Har funktionsnedsattas situation beaktats vid framtagande av underlag för politiska beslut?

MÅL 2: TILLGÄNGLIGHET

Hagfors kommun skall arbeta för att personer med funktionsnedsättning på lika villkor som andra, får tillgång till den fysiska miljön såsom offentliga lokaler, butiker, promenadstråk, kommunikationer och andra offentliga rum.

För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun:

- Arbeta för tillgängliga kommunala lokaler.
- Arbeta för att nödvändig teknisk utrustning finns att tillgå i sammanträdesrum och övriga offentliga lokaler där det bedöms nödvändigt.
- Undvika starka dofter såsom parfymer, blomdofter etc i allmänna lokaler.
- Inventera den fysiska tillgängligheten i kommunen.
- Vid om- till- eller nybyggnation av kommunala lokaler och offentliga rum säkerställa att hänsyn tas till personer med funktionsnedsättning.
- Samhällsinformation och politiska beslut ska kunna tillhandahållas på ett sådant sätt att personer oavsett funktionsnedsättning kan ta del av denna.

Frågor som belyser målet:

Finns fasta hörslingor och kan de kompletteras med mobil enhet där så krävs?

Är medarbetare informerade om allergier och överkänslighet?

Har anpassningar av lokaler kommunicerats med samhällsbyggnadsavdelningen?

Är hemsidan lättläst, eller kan man lyssna på informationen i stället?

MÅL 3: RÄTT ATT INTE UTSÄTTAS FÖR UTNYTTJANDE, VÅLD ELLER ÖVERGREPP

I Hagfors skall vi verka för att skydda personer med funktionsnedsättning, så väl inom, som utom hemmet mot alla former av utnyttjande, våld och övergrepp.

För att uppnå målet senast till år 2016 skall Hagfors kommun:

- Se till att alla medarbetare känner till skyldigheten att rapportera missförhållanden.
- Årligen informera medarbetare i berörda verksamheter.
- Genom kommunens hemsida informera om kommunens möjligheter att erbjuda stöd vid våld i nära relationer, samt informera om andra organisationers möjlighet att erbjuda stöd.

Frågor som belyser målet:

Är kommunens medarbetare informerade om rapporteringsskyldighet och arbetet mot våld i nära relationer?

MÅL 4: RÄTT ATT LEVA SJÄLVSTÄNDIGT OCH ATT DELTA I SAMHÄLLET

I Hagfors kommun skall personer med funktionsnedsättning leva i samhället med samma möjligheter som andra.

För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun:

- Formulera blanketter, trycksaker och övrig skriftlig information på enkel svenska.
- Arbeta för ökade möjligheter att vid behov tillhandahålla information på annat sätt än i skrift
- Ge information till medborgare om hur t ex blanketter, ansökan mm ska fyllas i.
- Arbeta för en lokal överenskommelse med näringslivet om tillgänglighet och information.

Frågor som belyser målet:

Finns möjlighet till punktskrift, inläst eller lättläst version av informationsmaterial?

Finns ramper?

Finns trottoarpratare eller andra anordningar som försvårar tillgänglighet?

MÅL 5: UTBILDNING

Hagfors kommun skall ge alla personer med funktionsnedsättning rätten till utbildning på lika villkor.

För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun:

- Så långt som möjligt, arbeta för integrering av undervisningen med den ordinarie undervisningen för att motverka diskriminering och utanförskap.
- Erbjud utbildning, i möjligaste mån i närheten av hemorten.
- Erbjud pedagogiska och tekniska hjälpmedel vid behov.
- Verka för att såväl förskola, grundskola som gymnasieskola är tillgängliga och anpassade till personer med funktionsnedsättning.
- Kontinuerligt utbilda personal om funktionsnedsättning och funktionsnedsattas situation inom skola och barnomsorg.

Frågor som belyser målet:

Har berörd personal den utbildning och de förutsättningar som krävs för att möta de behov som kan uppstå för elever med funktionsnedsättning?

Får barn och ungdomar med funktionsnedsättning det stöd de behöver för att tillgodogöra sig utbildning på lika villkor?

MÅL 6: HÄLSA

Hagfors kommun ska skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för alla medborgare.

För att uppnå målet senast till 2016 ska Hagfors kommun:

- Arbeta för fortsatt samverkan med intresseorganisationer och föreningsliv.
- Undersöka möjligheten till en medborgartelefon/servicetelefon
- Erbjuder informationsträffar/utbildning i kommunen med fokus på god hälsa.
- Arbeta för utökat samarbete med vårdcentralen i syfte att förebygga ohälsa.

Frågor som belyser målet:

Är det enkelt att veta vart man ska vända sig i olika frågor?

MÅL 7: REHABILITERING

Hagfors kommun skall erbjuda habilitering⁴ och rehabilitering⁵ till människor med funktionsnedsättning så att de kan uppnå och bibehålla största möjliga självständighet och funktionsförmåga.

För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun:

- Erbjuder möjlighet till habilitering och rehabilitering, bedöma behov av individuella hjälpmedel, samt erbjuda utbildning kring dessa, utifrån olika typer av funktionsnedsättning.
- Ge möjlighet till den som vårdar en person med funktionsnedsättning att få stöd, social trygghet samt avlastning vid behov.

Frågor som belyser målet:

Har medborgarna kännedom om möjligheter till stöd från Hagfors kommun?

Ges det stöd som enskilda har bedömts ha behov av?

MÅL 8: ARBETE OCH SYSSELSÄTTNING

Hagfors kommun ska arbeta för en arbetsmiljö som är öppen, främjar integration och är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning ska på lika villkor som andra ha rätt till arbete.

För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun:

- Utredda möjlighet till flexibla lösningar i arbetsmiljön, till exempel arbetstider, arbetsplats mm i syfte att underlätta för medarbetare med funktionsnedsättning.
- Verka för att personer med funktionsnedsättning får sina rättigheter tillgodosedda.
- Arbeta för bättre samarbete med arbetsförmedling för att skapa möjligheter för fler personer med funktionsnedsättningar att delta i arbetslivet.
- Utredda möjligheten till särskilt riktade projekt i syfte att skapa arbete/sysselsättning för personer med funktionsnedsättning

4 Habilitering innebär åtgärder för att bibehålla individens fysiska/psykiska färdigheter

5 Rehabilitering innebär åtgärder för att individen så långt möjligt återfår färdigheter.

Frågor som belyser målet:

Hur arbetar kommunen som arbetsgivare med att anpassa arbetsplatser för enskilda medarbetare med funktionsnedsättning?

Är kommunens policy mot diskriminering känd inom organisationen?

MÅL 9: TILLFREDSSTÄLLANDE LEVNADSSTANDARD OCH SOCIAL TRYGGHET

Hagfors kommun skall arbeta för att alla invånare har en ekonomisk och social grundtrygghet. Ingen person skall diskrimineras utifrån sin funktionsnedsättning.

För att uppnå målet senast till 2016 skall Hagfors kommun:

- Uppmärksamma att kvinnor med funktionsnedsättning är en riskgrupp för hot och våld i nära relationer. Informera personal inom omsorg samt socialtjänsten om problematiken i syfte att förebygga, upptäcka och agera i sådana situationer.
- På allmänna platser, samt på kommunens hemsida, tillhandahålla broschyrer om kommunens arbete mot våld i nära relationer, samt kontaktuppgifter till tjänstemän och organisationer där utsatta kan få stöd.

Frågor som belyser målet:

Finns relevant information lätt tillgänglig?

MÅL 10: DELTAGANDE I DET POLITISKA OCH OFFENTLIGA LIVET

Hagfors kommun skall garantera personer med funktionsnedsättning politiska rättigheter och möjlighet att delta i det politiska och offentliga livet på lika villkor som andra.

För att uppnå målet senast till 2016 ska Hagfors kommun:

- Säkerställa att lokaler för offentliga sammankomster och val är tillgängliga för alla.
- Tillhandahålla valinformation på lättläst svenska och som inläst information, samt om så efterfrågas utreda möjlighet till information via punktskrift.
- Tillsä tillse att väljare som har svårt att själv göra i ordning sin röst i vallokalen, får hjälp av röstmottagare.
- Arbeta för att valsedlar med punktskrift kan finnas tillgängliga vid val.

Frågor som belyser målet:

Har alla medborgare, oavsett funktionsnedsättning möjlighet att delta vid allmänna val?

MÅL 11: FRITID

Hagfors kommun ska arbeta för att alla medborgare oavsett funktionsnedsättning ska beredas möjlighet att ta del av och aktivt delta i kultur, friluftsliv och idrottsmöjligheter.

För att uppnå målet senast till 2016 ska Hagfors kommun:

- Uppmuntra alla medborgare oavsett funktionsnedsättning till deltagande i offentliga arrangemang av kulturell eller friluftskaraktär.
- Bevaka och arbeta för att tillgänglighetsmålen, enligt mål två i detta dokument, så långt det är möjligt också tillämpas och beaktas i arbetet med friluftsliv- och rekreationsområden av allmän karaktär.
- Arbeta för att främja och uppmuntra deltagande i idrottslig verksamhet.

Frågor som belyser målet:

Ges personer med funktionsnedsättning möjlighet att delta i föreningsliv utifrån eget intresse?

BILAGA 1: ARTIKELSAMMANSTÄLLNING

ARTIKEL I FN-KONVENTIONEN OM RÄTTIGHETER FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	BEMÖTANDE	KOMMUNAL TILLGÄNGLIGHET	FYSISK TILLGÄNGLIGHET	BEHANDLAS I DETTA PROGRAM I KAPITEL:
1-4 Syfte, definitioner och allmänna åtaganden	X	X	X	Inledning och Syfte
5 Jämlikhet och icke-diskriminering	X	X	X	Övergripande mål
6 Kvinnor med funktionsnedsättning	X	X	X	Övergripande mål
7 Barn med funktionsnedsättning	X	X	X	Barn med funktionsnedsättning
8 Medvetandegöra	X			Medvetandegörande om situationen för personer med funktionshinder
9 Tillgänglighet	X	X	X	Tillgänglighet
10 Rätten till liv				Nej
11 Risksituationer				Nej
12 Likhet inför lagen				Nej
13 Tillgång till rättssystemet				Nej
14 Frihet och personlig säkerhet				Nej
15 Rätt att inte utsättas för tortyr				Nej
16 Rätt att inte utsättas för utnyttjande våld eller övergrepp				Rätt att inte utsättas för våld/hot eller övergrepp
17 Skydd för den personliga integriteten	X			Nej
18 Rätt till fri rörlighet och till ett medborgarskap				Nej
19 Rätt att leva självständigt och delta i samhället	X	X	X	Rätt att leva självständigt och delta i samhället
20 Personlig rörlighet	X	X	X	Rätt att leva självständigt och delta i samhället
21 Yttrandefrihet och åsiktsfrihet samt tillgång till information		X		Rätt att leva självständigt och delta i samhället
22 Respekt för privatlivet	X			Nej
23 Respekt för hem och familj	X			Nej
24 Utbildning	X	X	X	Utbildning
25 Hälsa	X	X	X	Hälsa
26 Habilitering och rehabilitering	X	X	X	Rehabilitering
27 Arbete och sysselsättning	X	X	X	Arbete och sysselsättning

28 Tillfredsställande levnadsstandard och social trygghet				Social trygghet
29 Deltagande i det politiska och offentliga livet	X	X	X	Deltagande i det offentliga livet
30 Deltagande i kulturliv, rekreation, fritid och idrott	X	X	X	Kultur och fritid
31 Statistik och information				Nej
32-39 Internationellt samarbete				Nej
40-50 Konventionskonferens och slutbestämmelser				Nej